

revocato testamento Guidopap. dec. 200. n. 15. sed an hoc casu, Cost. in suis memor. in verb. absenti. vers. confirmo. & Pedro. consil. 8. num. 116. & facilius tradita per Tiraquell. de pia casu. pri. 39. Aretin. consil. 93. in primo, ubi quod legata pro exoneracione conscientia, non revocatur per nativitatem posthumi, ne refator animam pro eo perdat. Com enim Hieronymus refator duxisset in uxorem Cassandra matrem Francisci, ex quo Bernardino de Pavia hujus matrimonii occasione domus de qua agitur, per Bernardinum patrem Francisci posse, ad Hieronimum devenerit, qui coram diversis personis plures profectus fuit, quod pro sua conscientia exoneracione illam volebat relinquere Dominino Francisco, ut probato plures testes super hoc examinati, prout cum effectu in suo testamento reliquit, agnoscendo bona fide quod domus uti hereditatis paterna ad Franciscum speclari; que confessio extrajudicialis, & parte praesente sufficit in iis, que tendunt ad exoneracionem conscientiae, Tiraquell. de prima casu. pri. 117. Gabriel. de confess. consil. 1. num. 6. & testes praesumuntur conates, Gabriel. de refut. consil. 2. n. 7. & hic 4 concurrent ad ministrula ex depositionibus refutare ex parte facti deducta per cessiones, confessiones, & transactioines a Francisco extortas.

Non obstat quod domus non esset Bernardini patris Francisci, sed Cassandra matris, quia hoc non probatur, & cum auctor & notarii recognitio facta nomine Cassandra non probent eius dominium, nec praedictum Franciscum, maxime quia de contrario confit, cum fuerit a Bernardino possuta, & meliorata, cum publice fuerit habita, & tentata pro domo Bernardini, ut dicunt testes, immo hoc etiam fuerit ab ipsa Cassandra apertum: sed ad effectum exoneracionis conscientiae facti est, quod domus fuerit a Bernardino meliorata, immo suffici, quod fuerit Cassandra, & propterea non voluit Hieronymus a Franciscu illam auferre, & cum agatur de interpretatione ejus voluntate, magis tenenda est illius opinio, quam veritas, h. s. qui petas. s. de acq. bar.

Et ita utraque &c.

R. P. D. C A P R A R A .

Senogalliensis, seu Auximana Fideicommissi.

Veneris 12. Junii 1693.

Pro argumento ad praecedentes decisioem est recurrendum.

S U M M A R I U M .

- 1 Bona debitoris sunt obligata favore creditorum.
- 2 Nec cadunt sub fideicommisso ab alio ordinato.
- 3 Declaratio facta in testamento revocata remaneat inefficax.
- 4 Limitatio, si declaratio emanaverit in recognitionem veritatis.
- 5 Declaratio facta pro exoneracione conscientiae, plene probata.
- 6 Verbi similitudo multum attenditur.
- 7 Ratificatio non solum sit veritas, sed etiam factio.
- 8 Confessio concurreditibus conjecturis facti plenam probacionem.
- 9 Per secundum. Testemnon rem non revocatur declaratio facta in primo, nisi de ea fuerit habita expressa revocatio.
- 10 Verba demonstrantur non qualitercum procederet expressa.
- 11 In iudicio universalis concursus quilibet creditor debet praestare cautionem de restituendo prioribus, & posterioribus.
- 12 Muller pro sua dote non est exempta a praestanda cauzione in concursu creditorum.

D E C I S I O N E XXI.

P Oftquam S. Rota decreverat procedendum esse ad ultiora in executione mandatorum contra bona hereditaria Iosephi Sinibaldi, cum clausula non amota mollescere, & dummodo oblationes excedant: quia post executio mandata, & superventas oblationes, creditum mulieres excedentes, filii eiusdem praetendebant, domus Senogallia non posse subhastari tamquam subjectas fideicommisso Folengo ad corum favorem purificato, & mulierem in receptione ejus crediti totalis expressi honorum subhastandum, non teneri prastare cautionem de restituendo prioribus, & posterioribus, propofisi hodie dubium: An sit procedendum ad ultiora in execuzione, & deliberatione, etiam super dominum Senogallia, & an sit danda cauzione? & Domini procedendum ad ultiora juxta modum, & dandam esse cautionem responderant.

Moti quad primam partem, quia altera ex prefatis dominis, qua parva nuncupatur, non est de bonis Folenghi, sed de hereditatis Alexandri patris Iosephi, ut appareat ex instrumento acquisitionis exhibito in summar. creditorum

n. 4. Altera vero, quia magna denominatur, licet fuerit emprata Folengo, tamen cum iste in testamento declaraverit dum pro medietate spectare ad Alexandrum, Domini dixerunt, quoad istam domum procedendum esse ad ultiora juxta modum, nempe pro medietate, quae cum sit propria, & libera Iosephi, remanet affecta illius creditoribus, leg. 1 primaria, ff. de pignor. leg. finali, quae res pign. obligat. pos. non autem cadit sub fidicommisso Folenghi, Fusar. de subf. qu. ff. 649. n. 1. Peregr. de fidicom. art. 6. n. 13. Rot. cor. fa. me. Alex. 2 VIII. dec. 28. n. 20.

Nobis oblat, quod declaratio emanaverit in testamento, quod fuit per aliud revocatum, & sic remanent ineficax, ex firmatis per Rot. dec. 345. n. 10. & seqq. 15. rec.

Qui inamidversum fuit, nos non verari in simplici confessione debiti, qua aliunde non iustificata, siu administrata non probat, & resolvitur in purum legatum, in quibus terminis loquitur supra allegata decisio, sed sumus in declaratione facta per viam recognitionis bona fidei ad pacificandam rei veritatem, quod nempe domus, licet empratio nomine tantum, pro medietate tamen spectabat ad Alexandrum, qui pro medietate pecuniam expousterat, ut sunt verba testamenti, ibi: Item Dominus Testator dixit, & declaravit, quid licet domus, quam de praesenti habebat, empinauerit ab ipso pro cur. 260. sub eius nomine tamum, quid tamen veritas est, quid B. Alexander Simibaldus habet de suo proprio in domo praefata medietate, b. e. f. f. 1300. de suis propriis pecunias solute, & residuum solutum ab ipso Testatore, videlicet f. 1300. ut latius dict. n. 3. Hoc enim casu cum declaratio dicatur emissa ex exoneracione conscientiae, fatus probat, ut in similis declarationi dict. Rot. in Macerateni, ff. 10. Decret. 1596. coram Lita, quae est impresa post Am. dec. March. 41 fol. 52. secundum impresa Florent. & Rot. dec. 384. n. 12. & seqq. p. 9. & dec. 63. n. 10. & seqq. 9. 11. rec.

Acceduntibus preferten conjecturis, quatuor prima resulst ex ipso contextu declarationis, que cum continet distinctiones circumstantias, & signanter, unde & a quibus personis Folenghi habuerit reliquias pecunias propria expositas in emptione domus, redditum multum verisimili in illo declaratio, quod alias pecunias habueretur ab Alexandro, dum professus fuit faceret, ex quibus pecunias domum emerit, verisimilitudo enim operatur, ut confessio attendi debeat etiam in illis casibus, in quibus alias non probaret, ut inquit Rota dec. 93. num. 10. par. 11. rec.

Alteram gefasab observantia subsequeta, dum in instrumentis per Notarios in hac domo stipulatis, & signataris in testamento condito per Liviam eiusdem Folenghi uxorem, & in ipso secundo testamento Folenghi, per quod pretenditur revocata controversia declaratio, domus enunciatur propria Fideicommisso, & Alexandri Simibaldi, ibi, actum in domo Baptiste Folenghi, & Alexandri Simibaldi; quae expressiones facta tam praesente aperte, quam praefata Folenghi, & ipsi partibus, & non contradicentibus, videunt importare eorum ratificationem, licet non verbalement, & exprefsum, adhuc tamen, & tacitam, que sufficit, cum ratificatio non solum veribus, sed etiam factis fieri posset, ut ad rem dixit Rot. cor. Caval. dec. 100. 7 fab. 5. & de simili expressione Rot. dec. 23. n. 7. & 8. p. 16. rec.

Tertia demum oriebatur ex eo, quod Folenghi heredes institutis ejusdem Alexandri filios, omnemque illius descendentes, unde ad quid declarare domum spectaret ad ipsum Alexandrum pro medietate, nisi veritas ita se haberet?

Concurrentibus enim conjecturis, & verisimilitudine, confessio plenam facit probacionem, cum pluribus cumulatis firmat Rot. coram Priolo dec. 62. num. 2. & dec. 384. num. 12. cum fab. 5. & seq. 9. recent. & in decima Macerateni, Affiat. Rot. Amat. dec. March. 41.

Hinc non adveratur secundum testamento, dum in eo nulla sit expressa declaratio renovationis d. declaratio, ut requiri voluit Card. d. Luc. de cred. dec. 80. num. 13. & 9. ipso testamento domus enunciatur cum propria Folenghi, quam Alexandri, & tot concurreditibus conjectura pro veritate declarationis.

Minus relevat, quod Folenghi in sua declaratio non dicitur simplificer Alexandria habere in domo medietatem, sed addidit illa verba, hoc est fin. 1300. & que videntur Alexandria constitutre simplis creditorum, quia haec verba sunt demonstrativa, ad designandam felices quantitatam per Alexandrum solutam, quemadmodum demonstrativa stantia illa immediate sequentia, ibi, & residuum solutum ab ipso testatore, videlicet f. 1300. & non proinde quidquid detrahunt cum dominio procedenter exprefso, & ibi Bar. ff. 1. 3. cum aliis per Rot. coram Cocc. dec. 444. n. 7.

R. P. D. M A N U E L .

Romana Cambiorum.

Lata 3. Martii 1692.

ARGUMENTUM.

In his dubiis quae subequuntur decisionibus, declaratur regula in aliis praecedentibus firmata, quod scilicet subscriptio facta in folio albo, non quidem obligat subscriptentem quando non adit scientia, nec quod substantiam, neque quod substantias contractas in albo scribendi, secuientia proberet quod substantiam.

S U M M A R I U M .

1 Procurator cuius arbitrio reposita est determinatio pretii validae obligat mandantem pro pretio per ipsum determinante.

2 Subscriptio folium in albo, in quo nihil continetur, non remanet obligatus.

3 Subscriptio sumptu scire ea, que in spatii in albo relatis sunt describenda.

4 Subscriptio mandatum Procura, in quo continentur subscriptio scilicet contractus, certetur in reliquis paribus contractus se ferme mente voluntati Procuratoris.

5 Gestis pro procuratore habentur pro gestis ab ipso mandante.

6 Simulatio ei probanda concludentissima.

7 Testis unicus, & de audiis non probatur.

8 Simulatio non inducit ex aliis, qui valide fieri possunt.

9 Defectus Archivizationis in Curia non attenditur.

10 Procurator se provenit ex recuacione Archivis.

11 Apocrypho se manu habet voto publici Instrumenti.

12 Ratificationis nullus piccionem simulacionis.

13 Confessio extrajudicialis de iure Canonicis probat debitum.

14 Una, & eadem dispositio non debet diverso iure confiri.

D E C I S I O N E XXII.

D Omini mei recesserunt à decis. cor. me die 17. Februario 1692. quia realiumpro examine obligationis contracta à Paulo, tan nomine proprio, quam Petri patris super controvercis cambiis, agnoverunt non subficiere praeferum defectum consensus dicti Petri, à quo unica ratio prædicta resolutionis defuncta fuit. Vt namque, attentesque examinatione apocrypha, cuius vigore dicta obligatio fuit contracta, animadversum fuit, quod procedendo etiam cum se in praeteritis decisiois, admittentes juxta depositionem unici testis, quod dicta apocrypha tempore subscriptionis haberet spatia in albo relicta, in quibus etiam de scripta quanticas mercium & pretii illarum, incontroversum remaneat, quod de tempore, quo haec apocrypha fuit subscripta tam à Petro, quam à Paulo eius filio, saltet in ea continebant omnia substantia contractus obligatorii pro emptione mercium ibi enunciata, & pro facultate creandi cambia, quam pater filio indecitate tradebat ad effectum solvendi pretium eumdem mercium; in predicta enim hypothesi haec verba, que in apocrypha leguntur, tunc etiam exitisse fateri oportet: Insolitus habilius ricevuto tutte le sopracritte robe dal Estando del Signor Giuseppe Capistrani per li prezzi come sopra concordati, ci obbligano dette prezzi a fenderci alla somma di feudi pagarsi al medesimo Signor Giuseppe &c. & subinde ratione separata additur: Et in oltre io Pietro sudetto, & infra scripto facio e confituiusco procurator il fideiuto Signor Paolo mio figliuolo, a potere rassegnare in suo nome, quanto mio, & per me decta somma di feudi pigliareli a cambio da qualcuglia persona in una, o più partite per li scripti, & con quelle parti, capitoli, e condizioni, che parerà a decto mio figliuolo &c. et quibus patet, quod si quid in albo fuit ut supra reliatum, hoc non recipiat substantiam, sed accidentaliter contractus, nempe premium ipsarum mercium, & sumam ad cambium accipien. super quibus censetur remisita determinatio ad arbitrium Pauli mandatarii, seu procuratoris, qui ut talis optimè potuit utramque quantitatrem potesta determinando patrem obligare, per text. in l. 3. & in l. 5. fundum 35. ff. mandati, de l. fin. C. Quod cum est, ubi Gl. verb. scilicet, & ibi Civ. & Arg. circa med. & optima Bart. in l. left. o. 1. Quidquid enim arbitrio suum est, cum aliis subscriptis folium album per profrus continens, in quibus terminis loquitur Gait. de cred. 2. tit. 6. n. 1156. Rot. co. Seraph. dec. 973. n. 1. & seqq. cum aliis in prædicta decisione adductis in f. si enim, censentes in hoc casu necessarium est in subscripte verisimilitudinem noticiam corrum, que potest in folio erant adnotanda; id utique intervenerit non oportet, quando juxta premisa quis

valido, & in specie conferat prioris, videat deceptio 2. Metellus secum contrahentem, adeoque illius obligatio bene subficiatur, ex firmatis per Rot. cor. Peuring. dec. 40. n. 8. quia cum qualitas mandati, & consensus, cum quo Ludovicus contrahebat, inotesceret plene Metello, quo prædicta defactio determinatio potuit utramque quantitatrem 3. non potest ipse exciper de deceptione, minuscule allegare turpitudinem actus gesti a Ludovicu, cuius fuit particeps ad text. in l. si ob turpem, ff. de condit. ob turpem causam, & tradita per Suri. consil. 19. sub n. 37.

Tantò magis, quia constat de possibilibus diligentiis factis per Ludovicum curando suadere patre ratificationem concordia tanquam utilis, ita ut Judex facilius inclinare debeat per excitatione ad implementum promissum, ex tradita per Ferret. consil. 128. n. 9. Parif. consil. 116. n. 43. & seqq. Gabr. consil. 13. n. 5. & 7. 2. Cyriac. d. contr. 103. n. 59.

Etiadu utraque &c.

scripsi folium continens expressam speciem contractus, & certum mandatum pro eo stipulando, cum facultate conveniendi cum paclis, capitulis, & conditionibus mandatario bene viis, quia in hoc casu, qui est ille, in quo fuisse, intra dilemma, quod vel subscrivens fecit ea omnia, quae in prefatis spatis vacuis erant scribenda, ut praevidendum tradidit Barro. in l. fusc. 8. S. Non videtur in primo notabili, si quis

mod. pgo. vel hypoth. sivo. Gabr. in de pr. sumpt. consel. 3. n. 36. &c tollitur omnis quaestio, vel defectus in subscrivente. Scientia predictorum, & quia hoc non obstante voluit se subscrivere iis, qui non videt, nec scivit, sibi impunit, si nimis crederit, quia confutus voluisse se in toto remittere voluntati alterius; dummodo non varietur substantia contractus, alias enim non subscrivens, ut defecit Castre. conf. 216. n. 4. 3. 1. Menoch. conf. 563. n. 37. & 38. cum aliis quos res fert & sequitur Paul. de Rub. re. sol. prat. 26. n. 44. & plur. segg.

Remota ex his repugnativa circa animus Petri subscrivens dictam apocata, certa remanet ipsius obligatio pro solutione controversorum cambiorum, dum huc eis nomine contrafacta apparent a Paulo filio in vim dicti specialiter mandata procurat in eadem apoca concessi, unde habentur, ac si ab ipso Petro contrafacta fuerint, leg. Quis per alium de regul. iur. in 6. Loffa in fin. ff. de relig. & sumpt. fay. Glos. in l. fin. & l. f. se procurans, ff. de dol. mal. except.

Nec facilius est, ea quae ad arguendos contrafactus simulationem ponderantur, praeferre decisionem, nam praeferendum quod inadaptables sunt in hoc casu termini simulationes, quatenus absoluere applicant obligationi dicti Petri respondet in aliquo praetextu ex supradicta apoca, cuius veritas, & realitas in substantiis ex superioribus dictis non potest impugnari, restringendo etiam hanc pretentam simulationem ad excessum, qui juxta sensum fermentum pro reis convenienti, & admisum in precedenti decisione, committi potuit a Paulo circa quantitatem mercium, & illarum pretium; hac praeferita simulation non probatur, & tamen est etiam conclusio probanda, Caffr. conf. 261. sub n. 1. ante med. t. 2. Olafch. dec. 413 n. 1. ver. probations part. 2. recent.

Unicus enim est testis, qui deponit numeros abacales contentos in dicta apoca fuisse superadditos post subscriptiptionem, & idem non probat, Rota cor. Buratt. dec. 6. n. 13. maxime cum sit de auditu, ad text. in c. Tum literis de

Et admissum est, quod, ut diximus, non solum isti numeri, sed etiam quantitas, & qualitas merci cuius fuisse refertur in albo summi cum earum pretio (quo dictus testis in sua iudicata depositione non afferit) hinc tamen non bene inferre simulationis sufficiunt, dum ex premis his hoc valide fieri potuit Alter. conf. 99. n. 63. & 64. lib. 2. Rota dec. 45. 9. n. 7. & 9. cor. Gregor.

Quod autem scriptura in principio dicta apoca videatur modo protracta, & modo strictior, ac parum conformi charta exarata cum nota numerica summarum valde considerabilium, tali similitudine videtur ex facto, quia ea non apparet talis sensibili distorsione, ut alia portius accidentia causa, quem simulationis tribui non valeat; immo ex hoc parum arcuato modo scribens faciliter induxit in similitudinem, in qua summum studium, & cura imponit, ut melius occurret; dicta vero numerica representatione immensus pariter redditus a praefata similitudine, dum concordat cum aliis verbalibus expressionibus earumdem summarum ibidem factis.

Debilis quoque visus fuit invenit similitudinem, quam praterita Decisio desumit, cum ex quantitate mercium in apoca contentarum, tum ex quantitate contrahentium, considerando in Petro octauario, ac in Paulo filios familiars exercitum in negotiis Cancelleria Apostolica, quibus uterque incumbebat, unde arguit inoprietatem hujusmodi mercimonii, arguendo similiter tandem invenit similitudinem ex tenuitate patrimonii supradicti Castrachini ob quam videtur improbabilis venditio tot, tantumque mercium.

Cessant enim argumenta, quando contrarium demonstrat realitas facti; nam quod Petrus voluerit se obligare pro nobis, tabili quantitate mercium a filio etiam eius nomine accipit, pendarum, convincit ex facultate quam eidem filio debet accipendi ad Cambium in una vel pluribus partitis pecunias necessarias pro foliendo prelio dicarum mercium, que quidem facultas non videtur verificabilis in sola percepcione mercium invenientium pro simplici usi private familiae. Inhabitabilis vero Castrachini tollitur advertendo, quod iste eodem anno quo sequuta est dicta venditio, habuerat ad Cambium fecuta 12 m. ex quibus compareare potuerat magnum mercium quantitatem, cumque posset vendere, ut

bene obseruant Scribentes pro Principis, qui reliquis etiam levioribus objectis optime fasciunt, respondingo similliter defectu archivitatis dicta apocata, ex quo non videtur attendens, ut senit Rot. dec. 256. n. 14. rec. praeferit quia provenit ex reculatione Archivitae, qui nolent illam archivariare, non potuit Partibus nocere, Rot. dec. 202. n. 2. par. 19. rec.

Caterim eo fortiores desiderarentur in hoc casu conjectura pro suadenda simulatione, quo efficacia sunt argumenta probant veritatem actus; sumus enim in apoca trino Teste munera, & ideo habente vim publici instrumenti, ad Text. in l. scripturas, f. qui potior, in pign. bat. 12. cursus in apoca poeta inferta in aliis publico instrumento, in quo Petrus rotum illius tenorem illi Notario perleculum ratificavit, unde oritur nova, & reiterata approbatio, & tollitur suspicio dolis, & simulatione fundata in praeferito defectu mandati, rationabilitatem, ubi DD. de reg. iur. in 12. Rot. coram Gregor. dec. 295. n. 4. & seq. & dec. 281. num. 25. & 28. coram Cerro, ac demum in apoca tacite etiam confirmata per extrajudiciale confessionem Petri, qui requisitus pro solutione fructuum dd. Cambiorum, debitum non negavit, sed petit dilationem, ut probant duo Testes confesses de loco, & tempore, formiter examinati, quae sane confessio de jure canonico probat debitum, Felin. in 13. f. causio n. 17. de fid. Subjunct.

Nulla igitur considerabilis visa fuit simulatione in dicta apoca insufficiens in nullitate obligationis Petri, at quatenus non per modum suppositi ea admitteretur in aliquo praetextu excoficio commissio a Paulo circa expressionem mercium perceptuarum, non inde inferri valet, quod fuerit nullum mandatum procura, ut praeferatur, ab eodem Petro concessum filio pro creandis controversis Cambiorum in prejudicium dictae Principiae, que incisa prorsus, in apoca, in qua existit d. mandatum, fuerit unico contextu integrè confirmita, vel potius, ut praeferatur, in ea relata fuerit spacio alba poeta repleta per interpositas personas, propriam pecuniam verè, & realiter exburbarit in actibus omnini d. veris, & separatis, ut confat ex publicis instrumentis, & in facto non controvertitur; nulla liquidem aquitas, vel justitia suadet, quod si Pater nimium tortuose credulus, & indulgens filio, dedit amplissimum & indefinitum mandatum procre ad faciem, contractus nomine ipsius Patris, posse sub mendacio praetextu, quod filius exciserit voluntarem paternam, prætendere posse nullitatem contractum Tertii validè, & legitime stipulatorum; sic enim nimis patens aperiretur via fraudibus, & collusionibus inter fangue coniugios, quod Jura abhorrent.

Fortius etiam in hoc casu; nam dum vigore ejusdem mandatum Paulus contraxit aliud Cambium 3035. cum homine Don Dominico Columna, specificata causa, nempe ad effectum solvendi Castrachino redditum majoris summae ei debito pro prelio dicarum mercium; Petrus hoc cambium non solum non impugnavit, sed per publicum instrumentum audito tenore praefata apocata ibidem inserta expressè ratificavit, ut superius innuitus: & quamvis præterita decisio responderet, hanc ratificationem trahi non posse ad actus diversos, nempe ad alia cambia, pro quibus agit Principia Flaminia, vis tamen ratificationis non est consideranda habito respectu ad cambia, sed relativè ad mandatum supradictum a Petro, ut præferatur, approbatum cum insertione dicti, cause sufficientis tam unum, quam alia practica cambia, & praesumptuus aliud manus debitum cum Castrachino ultra summam ad cambium accepit a dicto Domino Dominico, quo cau si sit vige. re ejusdem mandati procure non controvertitur fuisse valide contractum cum eodem Domino Dominico, ita etiam validè, & recte contracta dicti debet illa, de quibus agitur, quia una, & eadem dispositio, non debet diverso jure conferri, leg. tam de hoc jure, ff. de vulgar. & pupillar.

Et ita utraque parte &c.

REVERENDISS. P. D. EMERIX DECANO.

Romana Cambiorum.

Luna 2. Maii 1695.

Argumentum in decisione, que istam præcedit, reperitur,

S U M M A R I U M.

1. Subscriptio denotat consensum.

2. Mandatum est ex eo genere contractum, qui consensu perficitur.

3. Actus pecuniæ in substantialibus ob defectum certi pretii.

4. Spuria in albo relictum fact defecere consensum.

5. Declarat tamen, ut procedat, quando subscriptum folium, in quo

- in quo spacio alba relata sunt, nullum ponitius habet notitiam eorum, que in folio subscripto inferenda sunt.
6. Testes non presumuntur falsi, vel simulati.
 7. Potens dilationem ad solvendum, facit debitum.
 8. Ratificatio excludit falsitatem, vel simulationem.
 9. Non presumuntur gerere actum simulationem, qui potestatem habet illum verè, & realiter perficiendi.
 10. Presumptions debent cedere veritati.
 11. Apocata ratio rebus munera habet vim publici instrumenti.
 12. Instrumentum standum est.
 13. Dilectio unius Testis de auditu non probat.
 14. Subscriptio praemittit fore ea, que in spatis scripture in al. borelii inferenda sunt.
 15. Sciens non dicitur deceptus.
 16. Subscriptio, vel mandans, consuetus se remittere arbitrio mandatariorum in replendis patris scripture.
 17. Ratificatio consuetus approbare omnia contenta in instrumento ratificato.

DECISIO XXIV.

A geminis sententis R. P. D. Caprare tunc A. Cam. Lo. cumtenebris, & R. P. Dom. Paracciani, denegentibus executionem apocata mandati procure per Petrum subscriptam in persona Pauli filii, & cambiis eius vigore per Paulum contractis favore Baldassini, perque ifsum cœsis, sive recognitis favore Domine Pamphilus Pallavicinus; delata causa per subscriptum Signatura Jufitice cum clausula, quod si locus statuto de duobus, Rev. P. D. Manuel, prodit dictio die 17. Februario 1690. lucum esse statuto de duabus, à qua die 3. Martii 1692. recessum fuit, sed successiva proposta causa sub consueto dubio: An si standum in primo, vel secundo loco decisi? die 13. Aprilis 1693. dictum fuit, dilata, & videtur quintus, & sextus, ac die 19. Junii ejusdem anni, dilata, & videtur omnes. Hodie autem coram me in locum ipsum Rever. P. D. mei Manuel effecti Episcopi Zamoriensibus subrogatus, videtur omnibus subscriptis fuisse in secundo loco decisi.

Non enim subscriptum nullitas, neque falsitas, seu simulatione, neque patris deceptio, per Scriptores pro Petro. & Paulo longa allegorionum serie deducunt contra prefatam apocamat mandati procure ad impedimentum eius execuptionem; nullitas enim tollitur ex clara, & irrefragabilis subscriptio Petri, que praeficeret eius consentium, leg. sicut.

8. Non videtur, ff. de adl. edit. glos. in cap. s. quis presbyterorum subscriptio de rebus Eccles. non alienata. Rot. dec. 139. num. 18. & seq. part. 14. recent. mandatum quippe ex eius generi contractuum est, qui polo consenserit perficiuntur, ut 2. in r. infis. de obligat. ex consenso lib. 3.

Nec obstat, quod quantitas mercium, carumque pretium, in quarum facti actionem factum fuit per patrem mandatum procure in personam filii ad suscipientes pecunias ad cambium, in principio, fuit solennitate folii, relatae fuerint in albo, quod vel ad quod actus pecceti in substantialibus ob defectum certi pretii, 1. pacta convenit, ff. de contrah. emp. vel ob spacio in alborum relata corruas ex defectu consensu, ad tradita per Gait. de credit. cap. 2. tit. 6. num. 1156. Rot. dec. 4. 973. num. 1. & seq. coram Seraphin. quoniam certum pretium, 5. requiritur in emptione, non autem in mandato ad emendum, & spacia in albo relata tunc folium actum vivit, quando subscriptum nullum potuit eorum notitiam habere, que in folio subscripto inferi poterant; fecis autem, quando, prout hic, substantia rerum, videlicet mercium, earumque pretii, quibus album replendum fuerat, subscripti erant optimè nota, & ad summum ignoranta, feuis certitudine versari poterat dumtaxat in aliquo pluri, vel minori, quod remissum censetur arbitrio mandatariorum; hoc enim causa non videtur per apocamat similes, sed per apocamat, ut hunc distinguunt eadem dec. 95. coram Seraphin. in obiecto allegata.

6. Tollitur etiam falsitas, seu simulatione, tum quia apocata subscriptio fuit per tres testes medio iuramento testante videlicet illam per Petrum subscripti; quos verisimile non est confirpare omnes in falsitatem, seu simulationem, praesertim fine ullo lucro, vel interest, ut per Bald. in leg. hac consueta nro. 20. C. qui test. fac. poff. Rot. dec. 17. num. 9. & seq. post Merlin. de pignor. & dec. 408. num. 10. coram Priol. tum etiam, quia ipsi probona, & valida reputata fuit, arque agnita per ipsas partes: nam Paulus filius eius vigore cambium contraxit scu. 3000. cum Don Domingo Columna in fato de verbo ad verbum, prout cantat de presenti illius tenore in instrumento desuper stipulato, idemque cambium per instrumentum particulare, previa pignus illius in

Postremò tollitur quoque partis deceptio ex dilemmate alias efformato, quod nempè, vel pater scivit, que in 14 spatio alio scribenda erant, prout scivisse presumuntur, Bart, in leg. sicut. 8. s. non videtur num. 1. usitatis, ff. de adit. edid. Jalon, in leg. sicut stipulatus num. 14. vers. aduersi, ff. de verb. obligat. Gabriel. iii. de presump. numer. 32. Rot. dec. 368. num. 7. part. 13. rec. & dunc scivit, non videtur deceptus, Glos. in l.2. verb. stipulatur, ff. ad pletas, aut verò ignoravit, & impudet sibi, quod se subscriptipit iis qui non vidit, neque scivit, quoque nimium de mandatorio confidit, ejusque facultates non limitavit; nam nisi voluisse illius arbitrio se remittere, non ita se subscriptipset, ut at Cas. strenf. conf. 216. num. 3. lib. 1. Menoch. conf. 561. numer. 57. & 38. Rub. ref. 26. num. 244. & 269. & hinc pater responso ad id, quod dicitur, filium spatiis replevisse longè diverso modo, quam patris forsitan supposuerat, quia praeter quod ipsum non videtur undique certum, dum per mandatum procure tradita fuit filii facultas accipiendo ad cambium pretia mercium in una, vel pluribus summis, quae sonare videtur in acceptione notabilium summarum, suffragari posset ad effectum agendi ratione excessus contra mandatarium, non autem ad effectum eximendi mandatum ab obligatione per mandatorum contrata favor Terrii, qui sub fide illimitati delusus ire non debet ex auctoritate supra proxime recentis.

Et in iurius omnia diluuntur ex premisa, & semper ante oculos habenda ratificatione, & approbatione facta per partem, cambii scut. 3000. per filium contractum cum Don. Dominico Columna vigore ipsiusmet apocha, propter hodie cantat, replete, eique de verbo ad verbum perlechit; hac enim stante cefat quacumque nullitas, falsitas, seu similitudo, ac patris deceptio, quia non potest dici, quod pater ignotaverit, quia in alio apacha describenda fuerant, aut quod ad ipsa trahi nequeat eius confessus, quoque falsitas perperata fuerit, ac simulatio in eius supplancementum, ac deceptionem, dum competto tenore apocha, & ejus repletione, per prefatas ratificationem, & approbationem declaravit filium recte vigore apocha contraxisse. Non obstante præterta restrictione ratificationis, & approbationis ad cambium, quia cum in Instrumento Cambii recente sita fuerit de verbo ad verbum tensio tenor apocha, & patre ratificaverit, & approbaverit omnia in Instrumento contenta, affereturque filium de ejus ordine contraxisse, utique ratificatio, & approbatio complectitur etiam apocham, & repletionem, ad tradita per Rotam coram Manzane, dec. 730. num. 7. & 8. & coram Peutinger, dec. 293. num. 3. & 269.

Et ita decisum fuit utraque &c.

R. P. D. U R S I N O.

Romana Pecunaria seu Cambii.

Veneris 21. Februario 1687.

A R G U M E N T U M.

An creditor qui pecunias credidit uni ex sociis, sive complementario, obligatos habeat omnes alios, quamvis creditum non esset in negotiorum sociale verum, minime in libris per solum, vel complementarium debitum contrahente adnotatum, illudque contractum appareat contra formam capitulorum socialium private per socios inhibitorum, & publice non editorum, juxta casum dif. 87. de credit. Card. de Luca.

S U M M A R I U M.

- 1 Complimentarius obligat etiam confidit.
- 2 Litera mercatorum habens vim publici instrumenti.
- 3 Cambium contratum ab insitivo debetur, etiam non fuerit adnotatum in libris negoti, vel in illius utilitatem pecunia date ad Cambium conservata.
- 4 Confessus particularis alienus mercatoris attenditur.
- 5 Et verificato etiam in iusto actu.
- 6 Lettera invitoria non autem privata conventione inter socios mercatoris facta sunt inspicenda.
- 7 Et hoc ne perat publicum commercium.
- 8 Paus. & conventione inita inter socios mercatores debent posse legi ante locum, in quo exercetur negotiatio ad hoc, ut ligent contrahentes cum negotio.
- 9 Creditor non tenuerit esse solitus us de versione.

in libris mercatorum habens vim publici instrumenti.

- 10 Versio pecunia in causam negotii probatur, quales cum ea constat fuisse dimissi creditoris negotii,
- 11 Inter mercatores proceditur executive coram A.C.
- 12 Rota cuius est communicare facultates A.C. procedit executive inter mercatores.

D E C I S I O N E X X V.

E xtincta de anno 1685, per mortem Laurentii Ursini ratione Bancaria, quam iste de anno proximè antecedenti sub ejus nomine, cura, & gubernio hic in Urbe exerxerat ad leximum duraturam cum capitale, seu corpore sc. 25. m. D. Dominicus Columna comparticeps, qui corpore sc. 17. m. eidem ad dictum effectum tradiderat, deputatus statim post illius obtutum in complimentarium negotii pro expensis partitis, & confidendo, ut vulgo dicitur, lo Stralcio, Achilleum Turfum; pro intercessu vero proprii capitulis in d. summa fc. 17. m. Jacobum Gagliardum.

Huius habita deinde notitia, quod Antonius Alamanus extrajudicialiter se a creditoirem jaeteret ejusdem rationis pro cambio fc. 5000. adversum eum præventivum iu dicum infierunt, vigore C. de ingen. manuus, impremita a Sanctissimo D.M. commissione directa bo. me. Albergato Sacra Rota Decano, cui paulo etiam post Signatura Justitiae instante Alamanus recipiuit, ut procedere cum facultatis A.C. Unde ad normam urbiscommissoris in locum demortui Decani sufficiet, hodie dubitavimus, an confitebitur credito contra rationem Bancaria Ursini, & pro qua summa, ita ut relaxandum mandatum; & DD. consenserunt confidere de credito pro summa sc. 48.17. & 50. & pro ea relaxandum esse mandatum.

Iustificatio quippe crediti in summa superius expressa concludens undique videbatur adversus rationem Bancariam qu. Laurentii Ursini; nam cum hie estet complimentarius, & particeps, immo confidit, & dominus ejusdem Bancaria sub ejus nomine, cura, & gubernio erecta, & extra controversiam confit ex apocha erectionis exhibita in Summaria Alteris num. 1. cumque idem uti tali procreando cambio in servitum negotii accepit pecunias prædictas ab Antonio Alamanu, efficaciter utique obstrinxit, & ipsam rationem Bancariam, & Comparticipem, five Confosum, qui cum in dicto exercitu præpositus, ad Text. in l.1. p. princ. cum tot. rit. ff. & Cod. de insit. acti. Tur. de camb. dif. 3. quies. 7. num. 22. Michalor. de stratis. pav. 3. cap. 48. num. 12. Rocc. de Societ. notab. 7. num. 21. Giurb. dec. 88. & Rot. dec. 193. num. 1. & seqq. poli Zacc. de oblig. Camb. metral. dec. 3. num. 1. post Salgad. in labr. credit. & in r. dec. 151. num. 1. part. 10. dec. 71. num. priter 1. part. 15. & dec. 390. num. 22. & alibi passim.

Nec subficit, quod D. Ursinus noluerit ex tali contra dictu obligare negotium tamquam Complimentarius, & Insitivo Rationis, dum uti procurator Antonii, illius locum montium vendit, nomine proprio pecunias exigit, illarumque partitas non descriptor in libris negotii, neque in eis ipsum Antoniu Cambiali creditorem unquam creavit, & quatenus etiam voluerit, nequaque potuerit huiusmodi cambium sociali nomine contrahere, non accedente confessu, & approbatione in scriptis D. Dominici Columna & confidit, fine qua in capitulis socialibus fuerit ex parte vetitum, ne cambia limitata possit per contrahere.

Et enim voluntas ereandi cambium nomine Sociali, & pro Societate, clare undique elicetur ex tuto huiusce negotii contextu, ex quo constat, quod ab inicio Ursinus cupiens augere Bancariam per epistolam de mente Septembri anni 1685. requirit Antonium, ut sibi crederet pro servitio sua Rationis fc. 5000. quodque si annueret, ad hunc effectum transmittenter mandatum ad resignandum tota loca montium, ad hoc ut ex illorum retrahendo crearet ad illius presentem Cambium libris negotii ad rationem quatuor pro quolibet centenario. Constat etiam ex literis reponitif D. Alamanus, quod ipse statim transmisit procura mandatum ad resignandum, cuius vigore Ursinus successivè vendidit loca 47. montis Sandi Perri pro prelio fc. 4817. & 50. que a diversis Mensis numerularis de Urbe exigit, & deinde certiorē redditum eundem Alamanum, quod dicta loca montium viderat, quodque, detractis expensis procurasset exigere totum fons frumentum, ut confatetur integrum summam fecit, 5000. & pro ea quantitate de fons mensi Januarii cambium in libris sibi Rationis crearet, pro quo fructus jam decurrere scripti. Ex quibus omnibus nullus dubitationis locum relinquunt, s. quin prædicta pecunia fuerit ab Alamanu credita, & ab Ursino recepta

Super Mat. de Credito, & Debito.

209

in sociale potius debitum, quam in privatum, & propriam clare preferentur dicta litera, que inter mercatores bene probant obligations scribentes, eamque suisse institutorio, & sociali nomine initam, ut monet Par. conf. 69.9.1. ubi firmat, quod litera mercatorum ex generali confaudetudine habeant vim publici Instrumenti, Gratian. for. dif. 500. n. 2. Par. conf. 127. n. 29. lib. 1. Saminiat. conf. 5. n. 4. impress. post contr. Altogr. tom. 2. Rot. Januen. dec. 49. n. 6. in fin. & dec. 70. n. 4. & Rot. man. dec. 45. n. 8. cor. Dunzo jun.

Hinc nihil referit, quod dictum creditum non fuerit in libris negotiis descriptum, neque successivum creatum, quae ex iam dictis fuerant ab Ursino tamquam complementarium, & instituto recepta pro Societatis servitio, & ab Alamanu ad eundem effectum traditum, hinc utique competit adversus rationem Bancariam actio depositi, sive mutui, tametsi pecunias illas in usum acceptas institutor non converterit, nec in libris referisperit, cum istius negligientia, seu deflusus creditoris non debet, sed e contra imputari participi, seu proponenti, qui insitivo, seu Complementarium minus diligenter, vel fidele elegit, ex Text. in l.1. s. non aut. 3. tem. ff. ex exercit. act. Felic. de Socie. c. 38. n. 15. Genus de scriptis priv. lib. 4. rit. de lib. ration. ins. n. 28. Card. de Luca de credit. dif. 87. n. 12. & huic objecto in specie respondent, Mans. conf. 193. sub n. 23. vers. Quamvis. & sub n. 27. in fin. & n. 28. Glur. dec. 38. num. 11. et 12. Rot. dec. 2. num. 37. post Altogr. contr. pariter secunda, & dec. 1139. sub num. 8. vers. Et hinc etiam solvit, cor. Secraph.

Idque si facilius videbatur dicendum, ex quo haec omisso descriptionis valde probabilitate potuit procedere vel ex incuria ejusdem Ursini, qui solitus erat per plures menes differe descriptions pecuniarum debitarum in libris Bancaria, ut dictum in alia partita fecit 7647.50. ipsiusmodi Alamanus, quam licet exegit a Monte Pietatis de mente Octobris 1684. illam tamen in libris non descripta, nisi post octo mens. nimirum sub die 30. Junii 1695, ut liquet ex dicto sum. n. 2. lib. 1. art. 8. que consuetudo, seu solitum in hac materia plur. rimū ostendit, argumento Text. in l. final. Titannus, ff. quod cum sequitur in aliis apog. ob. ibique Glos. verb. Dederat. Alerice. l. 1. et 2. Caffren. partit. 1. et 2. Manf. conf. 194. sub n. 37. vers. 2. & conf. 195. n. 4. Felic. de Socie. c. 38. n. 2. in prioribus terminis. Rot. dec. 154. n. 17. vers. pro querit. part. 7. recent. et dec. 429. n. 4. vers. Quinim coram Buratt. dictum quod in unicu etiam autem veritatur, sevensse, che avuso qualche di grazia, & alibi. A ipsa sententia anfiso l' esto accentuato del Cambio, se l' amico siasi soluto, se V. S. lo farà arrivare, come lo pregai, et fendi 500.

Quoniam hec verba sunt valde equivoqua, congrue intelligi possunt prolatione responsione ad immediatam prædictam epistolam eidem per Ursinum scriptam, in qua dicuntur ex quibusdam epistolis per eum scriptis Ursini, in quibus habetur — So anche l'amico è sicuro, e può obbligarsi di contrarre di migliore, se venisse, che avuso qualche di grazia, & alibi. A ipsa sententia anfiso l' esto accentuato del Cambio, se l' amico siasi soluto, se V. S. lo farà arrivare, come lo pregai, et fendi 500.

Vel ex qua etiam ratione insufficiente datur prædicta scientia prædicari conventionum, que in Alamanu induci prætentitur ex quibusdam epistolis per eum scriptis Ursini, in quibus habetur — So anche l'amico è sicuro, e può obbligarsi di contrarre di migliore, se venisse, che avuso qualche di grazia, & alibi. A ipsa sententia anfiso l' esto accentuato del Cambio, se l' amico siasi soluto, se V. S. lo farà arrivare, come lo pregai, et fendi 500.

Quoniam hec verba sunt valde equivoqua, congrue intelligi possunt prolatione responsione ad immediatam prædictam epistolam eidem per Ursinum scriptam, in qua dicuntur ex quibusdam capitulorum socialium, de quibus prædicta litera nec explicitam, nec suppositionem faciunt mentionem, quinam manifestam implicare videbatur contradictionem, & repugniam, quod Alamanus sciverit Ursinum non potre contrahere sine licentia Columna, & haec ente totus requirerit, & quod nihilominus statim post decreti mandatum ad loca montium regnanda, & liberè contrarxit in summa adeo considerabilis non servata condizione confessu confidit, neque adimplita forma mandati contenta in dictis capitulis socialibus, quorum notitia supponitur per ipsum habuisse.

Confito itaque ex his, quod Ursinus uti complementarius, & insitivo Rationis Bancaria pecunias controversias portuerit, & simul voluerit ab Alamanu recipere in causam administrationis sibi creditas, atque commissas, hoc fundamentaliter DD. existimatim sufficeret pro stabilienda securitate eius crediti adversus eandem rationem absque alia versionis inspectione, de qua in his circumstantiis creditor non tenetur esse solitus, dum ea etiam differentia, & tametsi si insitivo pecunias in propriam utilitatem convertat, vel perdat, tum adhuc ex eo detrimentum cedit in prædictum preponit, & comparticipis, non autem creditoris, cum bona fide spectare, & ad normam illius expedite fuerint, & transmisso litera circulares oblatoria mercatoribus in diversis Emporij existentibus; certum est, quod apocha, ac littera obligatoria, super quibus fundatur negotiatio, invitatoria ad commercium sibi intendenda, non autem privata, & secretæ conventions inter ipsos socios init in capitulis Socialibus quod particulae coram interesse, ex quibus mercatores, & creditores nequam afficiuntur, ut in specie firmat Rot. in dec. 151. n. 10. et 21. n. 10. rec. dec. 343. n. 1. coram Manzane, & dec. 66. n. 3. & 4. post Turr. de pati sibi success. & in Bononi. Pecunaria 2. Decembris 1677. s. Quia cum coram Em. Vicecom.

Decif. ad Theat. de Luca Vol. III.

Et Nihilominus ubioremque ejusdem crediti firmatatem, & sufficiens subfundit, quod versio de pecuniarum in majori parte sc. 4200. benè probatur, dum statim, ac Ursinus pecunias e locorum montium venditione retractas exigit à Banco DD. de Paravicinis, mediantebus ejus Ministris, sive Exactoribus, eadem die, & in eadem

O quan-

que etiam secula commissione de jure est executiva, ut in penultima, ubi scribentes communiter, ff. deposit. Rota dec. 84. n. 1. & dec. 356. nn. 7. part. 14 recens. cum alius in secunda hujus causa decisione sub die 30. Januarii anni præteriti, s. fin. coram R.P.D. meo Urino: Placuit ulterius ponderare, quod fundamentalis iurisdictio Rotæ ulterius continebatur in praecedenti commissione ad infantiam ejusdem rationis presentata, & reproducta, in vim I. diffamari, C. de ingen. & manumis. Unde alia posterior tribus facultates A. C. utri a prima dependens, & emanata in figura utraque parte auditu nulla citatione indigebat, cum iam effecta communis, & inter partes haberet vim legis ut notat Card. 3. de Luca & punctualiter distinguendo firmavit Rota coram Seraphiniano decimarium ro. Januarii 1643. s. Quia dum ista commissio, coram bon. mem. Melito.

Quatenus vero pertinet ad iustitiam, frustra etiam impugnabatur mandatum, quod fatus, superque apparet iustum ex deducis in prædicta decisione coram R. P. D. meo Urino, & latius in praecedenti edita coram eodem sub die 21. Februario 1687. Quandoquidem ex facto habetur, quod Laurentius erecta sub proprio nomine, & gubernio ratione Bancaria, eaque in Consulatu Florentino, & per litteras circulares, ut moris est, publicata, petuit etiam per epistolam ab Alamanio pro jam inchoato negotio pecunias, cum quibus promptum fere obtruit ad ipsius favorem creare cambium in suis libris; infinitando ulterius sub spe majori luci, quod ipse ad hunc effectum porro videtur vendere sua loca montium, & pro venditione mandatum procura transmiserit; quibus successive adimplitis, licet deinde immatura morte preventus, nec cambium creaverit in suis libris, nec in illis Alamanum creditorem descripterit, quia tamen cum ea contraxit uti. Complementarius particulari nomine, & pro servitu rationis Bancaria, utique fatendum est, quod rationem ipsam, ac præponente pro rata sui capituli obligaverit, etiamque pecunias dispensare fuisse, per text. in l. 3. f. final. & l. 3. itam plures, ff. de exercit. act. Giur. dec. 88. n. 13. & per tot. & ad. consuetud. Massan. 9. 6. 11. n. 11. Michalor. de fratrib. p. 2. 48. n. 12. 13. & 17. in fin. Olca de cfr. iur. it. 4. 9. n. 3. 2. Rot. cor. Comitul. dec. 6. 1. n. 16. & s. cum alius in dec. 23. n. 4. p. 15. rec.

Non subsistente reperitur lapitus obiecto, quod Laurentius recepta procura in seipsum pro regnandis locis montium duplicitate figuram gerenter, quodcumque cambium crearetur, privati feliciter mandatarii, vel amici, ac publici mercatoris, quod compatibiliter dari in una, eademque persona institutoris, & socii, docuit jurisconsultus in l. 3. ann. s. f. quis unus, s. pro socio, & inquit Rota coram Eminentibus. Cerro dec. 3. 49. n. 4. & 5. Quod autem ad primam tantum referri debet, venditio montium, & pretii retentio, multiplicitate fiducie combinatorum agentes præoratione; Et primum ex eo, quia materia non erat mercantilis, creario cambiis dilata fuerit ad mensum Januarii, & sic ad tres mensis post prædictam venditionem; & demum quia nulla præcessit descriptio pecuniarum in libris Bancaria, cuius sola omnis fatus erat ad demonstrandum defectum voluntatis obligandi negotiorum, juxta doctrinam Bart. in l. 1. patr. C. commun. urbisque j. 6. Rot. coram Seraph. dec. 357. n. 4.

Quoniam hujusmodi argumentationi, qua solidam admundum videri potest, facilmente respondetur, advertendo in facto, quod usque ab eo tempore, quo Laurentius scripti primò dicitur epistolam Alamanum, ut cum sua ratione contraheret qualitatem institutorum induit ad differentiam modi usque tunc practicati cum tota aliis amicabilibus literis, que sine alla mentione negotii inter eos mutuus intercesserunt. In illa scilicet ita requirit Antonium: E. perchis V.S. Sæ ualeat alio negotio da dieci altrimi feudi a. 4. per tenere. Et lo vorrei di pigliar li suoi Et. Onde quando si risolva, mi puol mandare in risposta la procura a vendere i moni, obi o nel medesimo tempo gli ne creare il suo cambio nelle miei libri. Non enim dici potest, quod Alamanus crediderit Laurentio pecunias tamquam Procuratoris, & Amico, dum ex præmissa confit, quod requisitus fuit a Laurentio negotiatori pro pecunias in servitium ejusdem negotiorum, bene Rot. dec. 54. per rot. 3. rec. & coram Dunoz. Jun. dec. 459. n. 8. Quoniam si in specificali iustitia causam receptam illa fuerant loco aliarum, que ab amico innotinato offererant ei tamquam mercatori, ut non controvertitur, certè negari nequit ab eo etiam tanquam talis receptas esse illas Antonii virtute subrogationis, que transfundit in subrogatione qualitates omnes, ac alla quecumque in eo, in cuius locum subrogatur, filia, & sc. artic. 3. ff. de condit. & demonstrat. Marescot. var. ref. lib. 2. cap. 80. n. 9. Gratian. discept. 624. n. 2. Rot. coram Ubag. dec. 68. n. 3.

obli-

obligandi negotium, immorandum ulterius non erat circa defectu potestatis illius, in quo multum leviter insuffit hodie informantibus pro ratione Bancaria, benè agnoscendo, quod ex publico instrumento erectionis ejusdem, negotium apertum fuerat sub totali, omnimoda, & independenti cura Laurentii. Parum relevante interesse, & participatione, quam etiam sub titulo condonii habuisse in co-supponitur D. Dominicus Columna, ut ex privato Chirographo inter utrumque confecto, vigore cujus non poterat ille obligare negotium fine iustis licentia in scriptis: Quia de secretis hujusmodi conventionibus, & in manica retinenda, nullatio ratio habenda est, ad suppliandos creditores publica fide deducit ad expoundendum eorum pecunias in his mensis numerulariis iuxta text. expressum in l. sed et pupillis, s. de quo palam, ff. de inf. act. Castr. in conf. 104. n. 1. med. lib. 1. Rot. dec. 151. n. 10. et 21. par. 10. rec. & cor. Dunoz. Jun. dec. 374. n. 9. Attenuo maxime notorio edicto facit. Urbani VIII. per quod nisi talis capitula, & conventiones exhibita fuerint in Archivio, abrogantur, inducta insuper solidali obligatione contra omnes socios, & participes ejusdem negotii ac si veri, & principales debitores fuissent, ut prosequitur utraque decisio causa, coram R. P. D. meo Urino, prima scilicet sub s. enque magis, et secunda s. Et licet.

Neque obstat, quod illa fide sciverit, vel scire potuerit Alamanus: Quia vel præsumptiva illius scientia defumtur, ex quod in aliquibus epistolis Laurentio scriptit: Che l' amico è sicuro, e può obbligarli per centauria di migliorare. attendo l' esto del cambio, se l' amico sarà risoluto. Et sicut hujusmodi encyclicalia in scriptis, & tamen ea non expectata, licet in genitatis epistolis, & pretendit, requista, statim mandatum transmiserit ad resigandum loca montium, libere pecunias dederit, & quidem in notabili summa scitorum ferre 5000. ut adverteat prima decisio, s. Quantum.

Vel etiam positiva scientia deducitur, ex quo in Instrumento erectionis Bancaria relatio habeatur ad ordinem redicendum Banco S. Spiritus, quem medicante Columna solvit Laurentio fecit 1700. & dum in isto encyclicalis fit mentio capitulorum; illa proinde Antonius teneretur investigare, 18 ad text. in l. 3. ff. sed accipit. ff. de in rem. verb. Decian. conf. 4. sub n. 35. lib. 2. Facilius siquidem occurrit reponto ex eo non solum, quod in eodem instrumento exprimita predicti ordinis incidenter facta per modum solutionis pecuniarum sine illa mentione diei, & anni, non verò per viam præcise relationis, ibi: s. f. f. 1700. li. medemi fasti pagare median. re il banco de S. Spirito. Unde ad summum haberi poterat scientia ipsius ordinis, non autem scriptura itea enunciata, cum alias effet multiplicare præsumptionem præsumptionis, quod regulariter de iure non admittitur, juxta gl. in l. 1. verb. dorem. Cde. do. promiss. Rot. dec. 258. n. 15. p. 338. n. 28. p. 15. d. 642. n. 14. p. 18. rec. Sed fortius quia non sufficit in his terminis relatio dubia, remota vel per subfunditum intellectum, cum pacta limitativa potestatem institutoris, palam praescribi debent, claris litteris, ut de pleno fæsi legi possint ante tabernac. vel ante cum locum negotiorum exercetur, in quo non in remo, sed evidenti, ut sunt verba Tex. in predicta l. sed ff. s. pupill. s. de quo palam, ff. de instit. act.

Atque ex his approbantes D.D. licet ex abundantia, pecunias, de quibus agitur, pro majori earum parte cessef in utilitate negotii: denegantes vero receptas fuisse pro augmento capitalis illius contra legem firmatas in erectione Bancaria, prout uberrime comprobatur est in utrue decisionibus causa, confiteat iterum de credito Antonii resoluerunt in summa feuti. 4817. 50. & pro ea mandatum est exequendum. Utraque, &c.

R. P. D. C A P R A R A.
Anconitana Pecuniaria.

Luna 31. Januarii 1689.

A R G U M E N T U M.

Card. de Luc. in dicit. 87. de credit. affirmat, quod si instauratur negotium cum limitato capitali, etiamque focius obligat confiduum in iis, que negotio respiciunt, adhuc facultas restringitur utque ad quantitatem capitalis de hac autem materia præfens agit deciso, & ulterius

Dic. ad Theatr. de Luca Vol. III.

firmat, quod de competencia via executiva in secunda instantia dubitari non potest, ubi signatura causam confirmat cum clausula apponi solet in causis executivis.

S U M M A R I U M.

1. *Via executiva agi potest in viam solidationis fæsi confecti-va ad contractum obligacionis camerale munitus.*
2. *Novatio et repetitio modi non alterat substantiam contractus.*
3. *Novatio in ea tantum parte restringitur, in qua loquitur.*
4. *Quoties signatur iusticie committit causam cum clausula, si quid exequendum, non potest amplius dubitari de competencia via executiva.*
5. *Institutor negotii in summa negauimus, ac negotiantis bona, arque personam firmissime obligat.*
6. *Ut quis institutor, seu complementarius probetur, quia sufficiens s. n. 8. & 9.*
7. *Depositor institutori, seu complementarii, aliuando erit quam ex scriptura valer iustificare.*
8. *Institutores nequeunt fidejungere, & eorum fidei jussiones nequaquam negotio obstant, ut declarat, ut n. 13.*
9. *Promissio aliquid tradendi pro alio in actu configurationis pretiis non dicitur fidejungi, & n. 12.*
10. *In actione fidejungari non presumitur velita repetitio conditionum, & pactum per prius stipulatum.*
11. *Exceptio legioni nequit retardare effidium camerale obligacionis.*
12. *Ubique negotium sit cum certo, & limitato capitali creditores illud sollem habens obligatum, neque ullam altam actionem acquirunt super ea in bonis suis, qui negotium infinitus in vita tamen n. 17. et 18.*

D E C I S I O X X V I I I .

D.Uas contraxerat obligaciones Raphael Hebreus mercator erga Joannem Baptistam Bertollam, alteram tradendis mille cados Halecum, ut vulgo dicunt, Aringhe, intra certum tempus, & alteram confignandi eidem Joan. Baptista, & Hieronymo Malafette ulnas 1133. Pannorum Hollandi ad rationem Juliorum 18. pro qualibet ulna, partim in satisfactionem proprii debiti, & pro residuo in pecunia numeranda in actu configurationis, superaddita etiam promissione curandis, quidem Joan. Petrus Nembrini promittere idem configurationem, sum. n. 20.

Harum obligacionis adimplementum successivè pro ipso Raphaele in se affumpit ratio bancaria, & mercatura, cantan. sub nomine Joannis Petri Nembrini, cuius erat complementarius Joseph Maria, obligando se in forma Camera ad configurationem Halecum, facta sibi tamen solutione scitorum 1577. & petiarum 1200. de octo realibus in actu configurationis, & annis, non verò per viam præcise relationis, ibi: s. f. f. 1700. li. medemi fasti pagare median. re il banco de S. Spirito. Unde ad summum haberi poterat scientia ipsius ordinis, non autem scriptura itea enunciata, cum alias effet multiplicare præsumptionem præsumptionis, quod regulariter de iure non admittitur, juxta gl. in l. 1. verb. dorem. Cde. do. promiss. Rot. dec. 258. n. 15. p. 338. n. 28. p. 15. d. 642. n. 14. p. 18. rec. Sed fortius quia non sufficit in his terminis relatio dubia, remota vel per subfunditum intellectum, cum pacta limitativa potestatem institutoris, palam praescribi debent, claris litteris, ut de pleno fæsi legi possint ante tabernac. vel ante cum locum negotiorum exercetur, in quo non in remo, sed evidenti, ut sunt verba Tex. in predicta l. sed ff. s. pupill. s. de quo palam, ff. de instit. act.

Cum autem predicta ratio deficeret in promissa configuratione, ne gravia damnata patetur, curavit mediante interpolatione aliquorum mercatorum devenire ad moderationem dd. obligacionum: Unde per istos appretiatis Halecum etiam de confiduum partium in feuti. 7. pro qualibet cardo, & Pannis in feut. 120. pro qualibet ulna, fuit eadem ratio, solidatis hinc inde computari, calculata liquida debitrix Joannis Baptista in feut. 8213. solvendis in tot canapis, & ratis, comm. etiam pretio ad minorum summon subinde reddito pro pecunia in contanti solvenda, ut ex calculo à partibus subscripto, summa. n. 40. & depositione dd. mediationum, n. 35.

Vigore istius solidationis, & Apocharam, egit Joan. Baptista coram A.C. & obtinuit relaxari mandatum pro scutis 5363. contra bona hereditaria Joannis Petri Nembrini in rebus defuncti. Unde commissa mihi causa à signatura iustitiae cum clausula, si quid exequendum, cum propofuerit duobus ad formam commissionis, fuit istud affirmative recordatum ob validitatem, & iustitiam ejusdem mandati.

Validitas enim non fuit controversa, & licet opponeretur incompetencia via executiva ex eo, quod fuerit actum vigore solidationis, que nullam praeferset obligacionem Camerale, attamen cum solidatio sit facta ad effectum liquidationis damnorum, & interessi debitorum ex precedente. Apocis obligatio Camerali munitus, & petitio facta con sequitur ad ipsas Apochas, & in ipsarum adimplementum, & exhibita solidatio, in quantum continet liquidationem conventionalem damnorum, benè potuit agi ex parte.